

**SZAKKÉPZÉSI
MAGAZIN**

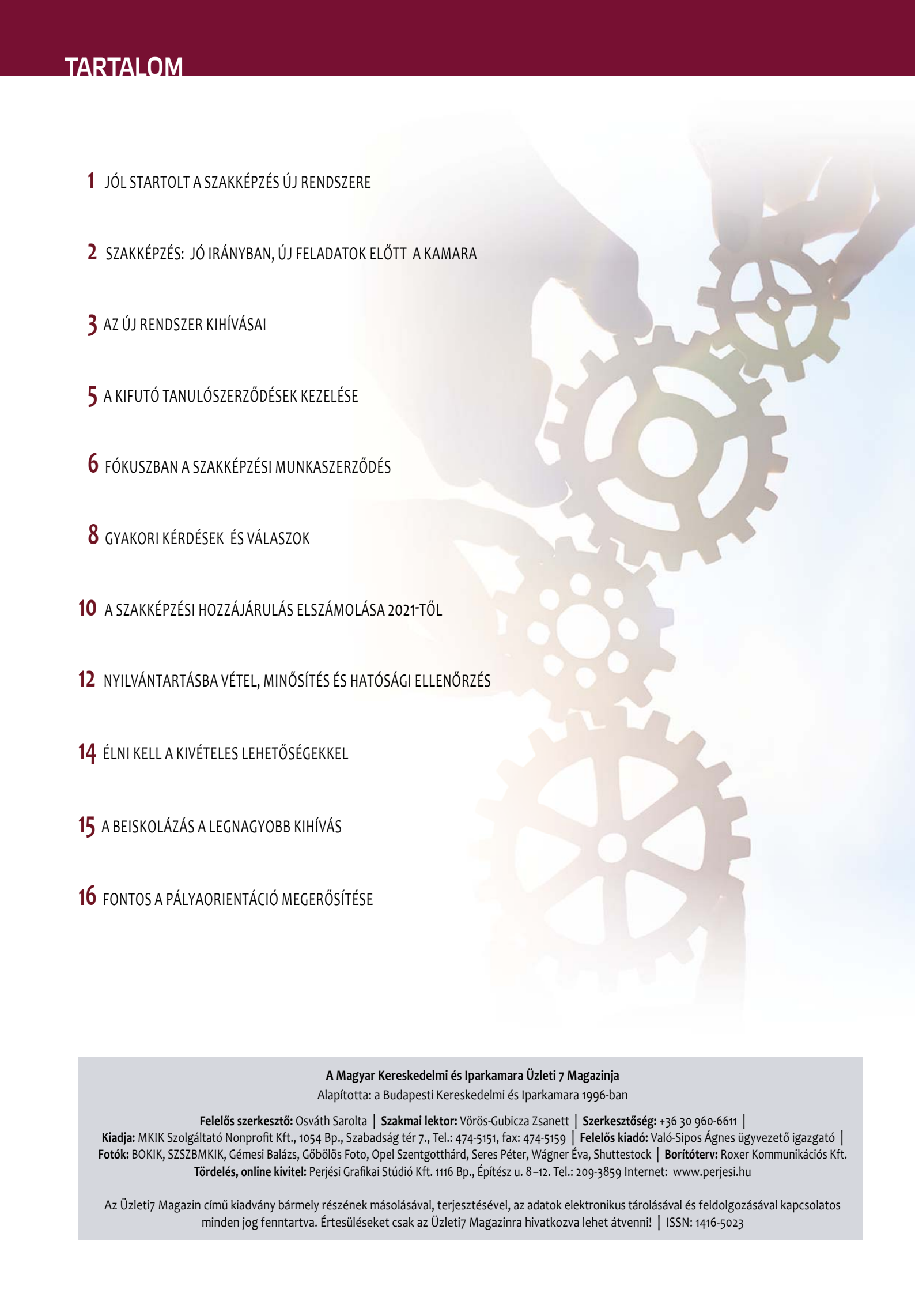
2020/12
ÜZLETI7

PÖLÖSKEI GÁBORNÉ
JÓL STARTOLT
A SZAKKÉPZÉS ÚJ
RENDSZERE

BIHALL TAMÁS
JÓ IRÁNYBAN, ÚJ FELADATOK
ELŐTT A KAMARA

A SZAKKÉPZÉSI
HOZZÁJÁRULÁS
ELSZÁMOLÁSA
2021-TŐL

FÓKUSZBAN
A SZAKKÉPZÉSI
MUNKASZERZŐDÉS

- 
- 1 JÓL STARTOLT A SZAKKÉPZÉS ÚJ RENDSZERE
 - 2 SZAKKÉPZÉS: JÓ IRÁNYBAN, ÚJ FELADATOK ELŐTT A KAMARA
 - 3 AZ ÚJ RENDSZER KIHÍVÁSAI
 - 5 A KIFUTÓ TANULÓSZERZŐDÉSEK KEZELÉSE
 - 6 FÓKUSZBAN A SZAKKÉPZÉSI MUNKASZERZŐDÉS
 - 8 GYAKORI KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK
 - 10 A SZAKKÉPZÉSI HOZZÁJÁRULÁS ELSZÁMOLÁSA 2021-TŐL
 - 12 NYILVÁNTARTÁSBA VÉTEL, MINŐSÍTÉS ÉS HATÓSÁGI ELLENŐRZÉS
 - 14 ÉLNI KELL A KIVÉTELES LEHETŐSÉGEKKEL
 - 15 A BEISKOLÁZÁS A LEGNAGYOBB KIHÍVÁS
 - 16 FONTOS A PÁLYAORIENTÁCIÓ MEGERŐSÍTÉSE

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Üzleti 7 Magazinja

Alapította: a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara 1996-ban

Felelős szerkesztő: Osváth Sarolta | **Szakmai lektor:** Vörös-Gubicza Zsanett | **Szerkesztőség:** +36 30 960-6611 |

Kiadja: MKIK Szolgáltató Nonprofit Kft., 1054 Bp., Szabadság tér 7., Tel.: 474-5151, fax: 474-5159 | **Felelős kiadó:** Való-Sipos Ágnes ügyvezető igazgató |

Fotók: BOKIK, SZSZBMKIK, Gémesi Balázs, Gőbbölös Foto, Opel Szentgotthárd, Seres Péter, Wágner Éva, Shuttestock | **Borítóterv:** Roxer Kommunikációs Kft.

Tördelés, online kivitel: Perjesi Grafikai Stúdió Kft. 1116 Bp., Építész u. 8–12. Tel.: 209-3859 Internet: www.perjesi.hu

Az Üzleti7 Magazin című kiadvány bármely részének másolásával, terjesztésével, az adatok elektronikus tárolásával és feldolgozásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket csak az Üzleti7 Magazinra hivatkozva lehet átvenni! | ISSN: 1416-5023

JÓL STARTOLT A SZAKKÉPZÉS ÚJ RENDSZERE

A jövőben egyre nagyobb arányban kívánjuk bevonni a gazdaság szereplőit a szakképzésbe, segítségükkel még hatékonyabbá válik a duális rendszer, és ennek eredményeként a fiatalok korszerű tudással felvértezve jelenhetnek meg a piacon – nyilatkozta magazinunknak Pölöskei Gáborné, az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) szakképzésért felelős helyettes államtitkára.



Melyek voltak a legnagyobb kihívások a 2020 őszén indult új tanévben a szakképzés rendszerében?

A szakképzési rendszer egészét átláthatóbbá, hatékonyabbá és átjárhatóbbá alakítottuk. 2020-tól az öt évfolyamos technikai rendszer bevezetése még vonzóbbá tette a szakképzést. A technikus szakmai vizsga után, az elért eredménytől függő pontszámok jelentősen javítják a fiatalok esélyeit a szakirányú felsőoktatásba való bejutáshoz. A szeptemberi beiratkozási adatok minket igazoltak: a szakképzés egyre több magyar fiatal és családja számára válik vonzóvá. Az összesített adatok szerint az idén csaknem 56 800 diák kezdte meg a tanulmányait a szakképzésben a 9. évfolyamon, csaknem 10 százalékkal többen, mint az előző évben.

Hogyan készültek fel a szakképző intézmények az új rendszerre, miben igényelnek segítséget?

Szeptemberben zökkenőmentesen indult el az új rendszer. Az intézményeket a szakképzési

centrumokon keresztül folyamatosan tájékoztattuk a változásokról. Az új szakképzési rendszer nagy hangsúlyt fektet a digitális lehetőségek kihasználására, a jelenlegi járványhelyzetben pedig ezek a fejlesztések még nagyobb szerepet kapnak. A legfontosabb tudnivalókra a KRÉTA rendszeren keresztül hívtuk fel az intézményvezetőket, az igazgatókat és természetesen a diákok és szülők figyelmét. A nyáron az intézményvezetők részére tartottunk változásmenedzsment képzéseket, a képzési igényeket jelenleg az Innovatív Képzéstámogató Központ (IKK) méri fel a centrumokon keresztül.

Milyen eszközökkel ösztönzi az ITM a szakképző intézményeket a duális képzőhelyekkel való együttműködésre?

A jövőben egyre nagyobb arányban kívánjuk bevonni a gazdaság szereplőit a szakképzésbe. Az új rendszer lehetővé teszi, hogy a megfelelő személyi és tárgyi feltételekkel rendelkező gazdálkodó akár a teljes képzést is megszervezze. A korszerű tudás munkahelyi megszerzésén túl ez

olyan előnnyel is jár, hogy a fiatal már a képzés utolsó szakaszában is értékteremtő munkát tud végezni, és sikeres vizsgáját követően haladéktalanul bekapcsolódhat a termelés folyamatába.

Vannak-e már tapasztalatok a képzőközpontok megalakulásával kapcsolatban?

Terveink szerint az ágazati képzőközpontokban korszerűen felszerelt iskolai tanműhelyekben, megfelelő infrastruktúrával, jól képzett szakemberek készítik fel a diákokat a szakmára.

A képzőközpont több kkv által létrehozott nonprofit gazdálkodó szervezet, amelynek tagja lehet a szakképzési centrum is. Elsősorban a duális képzéssel kapcsolatos adminisztráció ellátása, a képzés szervezése és megvalósítása a feladata. A képzőközpontok ágazati alapgyakorlati képzést is folytathatnak, amelyhez az eszközöket a szakképzési centrum és a résztvevő vállalkozások közösen biztosítják. A képzőközpontok kialakítása még zajlik.

SZAKKÉPZÉS: JÓ IRÁNYBAN, ÚJ FELADATOK ELŐTT A KAMARA

Az új szakképzési stratégia irányait jónak, a változásokat pedig szükségesnek tartjuk – hangsúlyozta Bihall Tamás az MKIK oktatási és képzési ügyekért felelős alelnöke, aki szerint a Magyarországon 2013 óta működő duális képzés jó alap, de finomításra, fejlesztésre szorul. Az új törvény megteremti a feltételeket ahhoz, hogy több fiatal válassza a szakképzést, és minél több vállalat szálljon be a duális képzésbe. A kamara célja az is, hogy ne növekedjenek a cégek terhei.

A vállalkozások ettől a tanévtől kezdve tanuló-szerződés helyett munkaszerződést kötnek a diákokkal. Ezáltal változnak a kamarai feladatok?

– A duális képzés gyakorlati oldalának a koordinálása, a vállalati képzőhelyek ellenőrzése, a mesterek képzése továbbra is a kamara feladata, de vannak új elemek is. A tanuló-szerződés helyébe lépő munkaszerződés részben azt szolgálja, hogy szakképzési tanulmányaik során a fiatalok több jövedelmet kaphassanak, részben ösztöndíjat, részben pedig fizetést, a minimálbér 60-100 százalékos mértékéig. A munkaszerződést a munkáltató köti a tanulóval. A kamarának ezen a területen menedzser típusú feladata lesz: motiválnunk kell azokat a cégeket, amelyek még nem részesei a duális képzésnek, illetve a meglévő képzőket, hogy továbbra is vegyenek részt a tanulók gyakorlati képzésében. Ezt segíti az MKIK koordinálásával működő Ágaza-



ti Készségtanácsok munkája is, amelyben 19 ágazat 350 vállalata tesz javaslatokat a szakképzés fejlesztésének irányaira.

Nyilván anyagi meggondolások miatt a cégek kívárnak majd, hiszen a munkabér és a járulékok fizetése nagyobb terhet jelent, mint a tanuló-szerződéssel járó juttatások.

– A tanuló-szerződéssel járó havi 30-40 ezer forintos összeget lényegében a szakképzési alapból az állam megtérítette a cégeknek.

A kamara azt szeretné, hogy a munkaszerződések esetében is lehetőség legyen elszámolni a kiadások nagy részét. Megállapodtunk az ITM-mel, hogy a vállalati terhek nem nőnek az új helyzetben sem. Már történtek komoly lépések, hiszen az alapszabványt évi 480 ezer forintról 1,2 milliárd forintra emelték, és ezt már a költségvetési törvény is rögzíti. Erre jön rá majd az a „súlyszorzó”, amellyel a szakmák között differenciálnak.

A kamara feladata, hogy az új helyzetet a vállalkozókkal elfogadtassa. Vannak már visszajelzések?

– Vannak. A nagyvállalati kör nyugodtan és optimistán készül a feladatra, a kisebb cégeknél érezhető bizonytalanság. Mivel azonban a képzésben meghatározó a kkv szektor részvétele, nyilván rájuk különösen oda kell majd figyelni. A tanulók bérének kiszámítási módjáról most folynak az egyeztetések a kormányzati szereplők között. Új elemként szeretném kiemelni, hogy a területi kamaráknál munkaerőpiaci kereszttalok jönnek létre, nagyon erős jogosítványokkal: egyebek közt javaslatot tesznek a fenntartói megállapodások megkötésére. Ez azt jelenti, hogy munkaerőpiaci szempontból mérlegelhetik, melyik iskola, intézmény, mekkora államilag finanszírozott keretet kapjon. A munkaerőpiaci kereszttal a kamara szervezi.

AZ ÚJ RENDSZER KIHÍVÁSAI



POLOVICSNÉ HAJCSÉR KATALIN

a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei
Kereskedelmi és Iparkamara
duális képzési tanácsadója

– Az új szakképzési rendszer gyakorlati megvalósítása a tanácsadóktól és a szakképzés minden szereplőjétől naprakész ismereteket követel – hangsúlyozta **Polovicsné Hajcsér Katalin**, aki tizenöt éve részese a szakképzés és a gazdaság igényeinek közelítését célzó változásoknak. Most minden egyszerre módosul – emelte ki –, átalakul az intézményi rendszer, az OKJ-s képzést felváltja a Szakmajegyzék szerinti oktatás, tanulószervezés helyett munkaszerződés lesz, új vizsgakövetelmények, új fogalmak lépnek be. A duális képzőkre az eddigieknél több feladat vár. Nekik kell rögzíteniük a központi digitális rendszerben a dokumentációt, egyebek mellett a munkaszerződéseket és a foglalkozási naplót. A válto-

A területi kamarák duális képzési tanácsadói szerint a változások elfogadtatásához rendkívül fontosak a szakképzés szereplőivel kialakított személyes kapcsolatok. Ugyanakkor abban is egyetértenek, hogy olyan kihívásokkal néznek szembe, amelyekhez nem elég a szakmai rutin, bővíteni kell kommunikációs, munkajogi, pénzügyi ismereteiket és PR-tevékenységüket is.

zások érintik az iskolákon és a tanulókon kívül a képzőhelyeket is. Mint elmondta, a megyében meghatározó a néhány fős vállalkozások, képzőhelyek aránya. Az idősebb generációhoz tartozó vállalkozói körtől mindez idegen, egészen biztos, hogy sok segítséget kell nekik adni ahhoz, hogy sikerrel folytatni tudják a gyakorlati képzést – vélekedett. Szerinte jó, hogy az új rendszer bevezetése felmenő rendszerben történik, így van idő arra, hogy a változásokhoz fokozatosan alkalmazkodva, a folyamatosan kapott információk segítségével minden érintett megtanulja az új szabályok alkalmazását.

– Képzési tanácsadóként át kell látni az egész rendszert, hiszen a szakképzés minden szereplőjével kapcsolatban vagyunk, de a könyvelők, vállalkozók, gyakorlati oktatók is tőlünk várják a segítséget. Ebben a helyzetben nem számít a rutin és az évek. Nehéz lesz, de az évek során a szakképzés szereplőivel kialakított jó kapcsolataink, a konfliktuskezelésben és problémamegoldásban szerzett tapasztalataink segítenek abban, hogy az

eddigiehez hasonló eredményes munkát végezzünk – hangsúlyozta.



BALOGH PÉTER

a Nagykanizsai Kereskedelmi és
Iparkamara képzőhely-ellenőrzési
referense

– A duális képzéshez köthető adminisztratív feladatok csökkennek, ugyanakkor a figyelemfelhívó, tájékoztató, a vállalkozások duális képzőhellyé válását

Folytatás a 4. oldalon

Folytatás a 3. oldalról

elősegítő tevékenységek hangsúlyosabbá válnak – vélekedett **Balogh Péter**. Tapasztalatai szerint a képzőhelyek nagy érdeklődést mutatnak az új rendszer iránt. A kamarai tanácsadók személyes megbeszélésekkel, sajtómegjelentésekkel, előadásokon és internetes felületeken folyamatosan tájékoztatnak a részletekről, elsősorban a 2021. január 1-jétől érvényes támogatási rendszeréről. Az érintettek ugyanis főként pénzügyi vonatkozású kérdésekre várják a válaszokat.

– A most életbe lépett változások a diákok számára jelentős előnyöket biztosítanak, azonban ezek önmagukban nem elegendők a szakképzést választók számának növekedéséhez – mutatott rá Balogh Péter. Zala megyében is vannak népszerű szakmák, ezekre sok tanuló jelentkezik, de léteznek olyanok is, amelyekre évek óta nem sikerül senkit beiskoláznia. Ezért minél szélesebb körben kell megismertetni az új szakképzési rendszert az általános iskolák 7-8. osztályos diákjaival és szüleikkel, hogy egészében lássák annak működését és a jövőbeli választási lehetőségeket. Ebben a munkában mi is segítünk a pályaaorientációval foglalkozó kollégáknak – tette hozzá. Mint elmondta, a duális képzési tanácsadók munkájának jelentős részét egyelőre a tanulószerveződések kezelése teszi ki, hiszen a 2020. május 31-ig létesített tanulói jogviszonyban az érintett diákok a kifutó rendszerben továbbra is köthetnek tanulószerveződést. Aki 2020. május 31. után létesített tanulói jogviszonyt, az már az új rendszerben szakképzési munkaszerződéssel tanulhat. Beszámolt arról is, hogy az OKJ-s képzések átalakulásával a felnőttképzésben is újabb

feladatok hárulnak a kamarai szakértőkre.

– Tájékoztatjuk a vállalkozásokat, hogy melyek azok az iskola-rendszerű képzések, amelyekre a munkavállalók jelentkezhetnek és a megvalósuló képzésnek milyen jogi, adminisztrációs és pénzügyi vonatkozásai vannak. Az érdeklődő magánszemélyeket pedig még képzőhely ajánlásával is tudjuk segíteni.



NAGYNÉ SIPOS KATA

a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara duális képzési tanácsadója

A tanácsadóknak mediátori szerepük van az új szakképzési rendszerben. Abban a folyamatban, hogy képzőhely eljusson a munkaszerződés megkötéséig a tanulókkal, **Nagyné Sipos Kata** kiemelkedő jelentőségűnek tartja a személyes kapcsolatokat és a valódi, kétoldalú kommunikációt. Az utóbbi hónapokban a kamara több közös fórumot szervezett a Tolna Megyei Szakképzési Centrummal, hogy a felvetődő problémákra hiteles válaszokat tudjanak adni. A tapasztalatok

azt mutatják, hogy a képző cégek inkább kívánnak, érdeklődnek, de nem elutasítóak. A vállalkozásokat a munkabérrel és állami támogatásokkal összefüggő kérdéseken kívül az érdekli a legjobban, hogy milyen egyéb gyakorlati teendők vannak a munkaszerződéssel kapcsolatban. Sokan nincsenek tisztában azzal, hogy ha a tanuló nem jól teljesít, vagy nem megfelelő a magaviselete, akkor a munkaszerződést fel lehet bontani. Arra is rákérdeznek, hogy miként lehet megelőzni az esetleges bérfezültséget a munkavállaló, a tanulószerveződéses, illetve a szakképzési munkaszerződéssel rendelkező fiatal között. Felvetődött, hogy a tanulók után járó normatíva optimalizálása érdekében a duális képzőhelyek részt vehetnének a szakmai elméleti oktatásban is, így a diákok több napot tölthetnének a képzőhelyen. Az elképzelés további gyakorlati és pénzügyi kérdéseket vet fel, hiszen az elméleti oktató bérét is bele kell illeszteni a költségvetésbe, és a jogszabályoknak megfelelő tantermet is ki kell alakítani.

Mint elmondta, Tolna megyében főként egyéni, valamint kis- és középvállalkozások működnek. A kisebb gazdálkodók a saját munkájuk mellett vállalták a tanulók képzését az ezzel járó felelősséggel, és megnövekedett adminisztrációval.

– Így is sokan készen állnak rá, és mi mindent megteszünk azért, hogy lássák az új rendszer előnyeit, nekik is legyen sikerélmény, hogy részt vesznek a leendő szakmunkások oktatásában. De a személyes meggyőzésnek nagy szerepe van – erősítette meg Nagyné Sipos Kata.

LOSONCZI LÍVIA

A KIFUTÓ TANULÓSZERZŐDÉSEK KEZELÉSE



Dr. Klész Tibor
osztályvezető

Az új szakképzési munkaszerződéses felmenő és a régi tanulószerveződéses kifutó rendszer még évekig egymás mellett, párhuzamosan fog élni. Fontos, hogy a duális képzőhely tisztában legyen azzal, hogy OKJ-s szakma esetén még tanulószerveződést, Szakmajegyzék szerinti szakmára vonatkozóan pedig szakképzési munkaszerződést kell kötnie. Az új törvény tartalmazza az ehhez szükséges átmeneti szabályokat.

2020. MÁJUS 31. ELŐTTI TANULÓI JOGVISZONY

Bizonyos kifutó OKJ-s képzésben résztvevők akár még 2024-ben is köthetnek tanulószerveződést. Az átmeneti rendelkezések értelmében ugyanis a 2020. május 31-ét megelőzően létesített tanulói jogviszony alapján a tanulót megillető, illetve terhelő jogok és kötelezettségek teljesítése tekintetében a köznevelési törvény, a 2011-es szakképzési törvény és a szakképzési hozzájárulásról szóló törvény 2019. december 31-én hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni a tanuló tanulmányai befejezésére, ezen belül pedig a gyakorlati képzésben tanulószerveződéssel való részvételre vonatkozóan. Ezen határvonallal kapcsolatban felmerülő kétség esetén javasolt a területileg illetékes gazdasági kamarához vagy a szakképző intézményhez fordulni.

MÉG KÖTHETŐ TANULÓSZERZŐDÉS

A fentiek szerint kifutó tanulószerveződések mellett a régi szabályokat kell alkalmazni a régi típusú (OKJ-s) képzésben 2020. január 1-je után részt vevő tanulók új tanulószerveződéseinek megkötésére is. Például azoknak a tanulóknak, akik a tanulmányaikat a szakgimnázium 9. évfolyamán a

2019/2020-as tanévben kezdték meg, tanulószerveződést kell kötniük még 2023-ban vagy 2024-ben is. Ők ugyanis – OKJ-s szakképesítést tanulva – a 2023/2024-es tanévben lépnek a szakgimnázium szakképzési évfolyamára.

Fontos, hogy a már megkötött tanulószerveződések nem kell szakképzési munkaszerződéssé átalakítani, a két rendszer teljesen külön (a régi és az új) szabályozás szerint kezelendő.

A „12-ES SZABÁLY”

Külön kell kezelni az úgynevezett 12-es szabályt is. A tanulószerveződések kapcsán abban az esetben, ha a gazdasági kamara más gazdálkodó szervezetnél nem tudja a tanulót elhelyezni, igazolást állíthat ki erről, és az adott duális képzőhelyen 12-nél több tanuló is lehet tanulószerveződéssel. Ilyen igazolás kiállítására a szakképzési munkaszerződések esetén már nincs lehetőség a részben eltérő, új 12-es szabály alapján. A két képzési

forma tanulószámait azonban a korlát alkalmazása során nem kell „összeszámítani”.

A RÉGI SZABÁLYOK ALKALMAZÁSA

A kifutó tanulószerveződések továbbra is a területileg illetékes gazdasági kamarák jegyzik ellen és tartják nyilván.

Megkötésükre, tartalmukra, módosításukra és megszüntetésükre a 2011-es szakképzési törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. E törvény alapján kell a tanulóknak a pénzbeli juttatást is fizetni és levonni a járulékokat a 2019. december 31-én hatályos feltételek szerint.

A TANULÓSZERZŐDÉSEK FINANSZÍROZÁSA

A kifutó tanulószerveződések költségeit 2020. december 31-ig a szakképzési hozzájárulásról szóló törvény szerint, 2021. január 1-jétől viszont az új Szkt. alapján kell elszámolni. Fontos, hogy bár a szabályozás 2021. január 1. után sem zárja ki az együttműködési megállapodások megkötését, finanszírozás már nem kapcsolódik hozzá.

FÓKUSZBAN A SZAKKÉPZÉSI MUNKASZERZŐDÉS



Dr. Klész Tibor
osztályvezető

A COVID-19 járvány második, őszi hulláma a szakképzést sem hagyta érintetlenül, de a cégek ezalatt az idő alatt sem hagyhatják figyelmen kívül az új szakképzési rendszer bevezetését és a megújított duális képzés leendő központi dokumentumát, a szakképzési munkaszerződést.

A 2020/2021-es tanévtől a februárban megjelent új Szakma-jegyzék szerinti 174 szakma bármelyikét már csak szakképzési munkaszerződéssel lehet elsajátítani, amennyiben a tanuló, vagy a képzésben részt vevő személy (a továbbiakban együtt: tanuló) nem iskolai, hanem vállalati, céges keretek között részesül szakirányú oktatásban. A szakképzési munkaszerződés a jövőben a tanulószerveződést és az együttműködési megállapodást váltja fel.

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (Szkt.) alapján az idén szeptembertől bevezetett új képzési rendszer a jellemzően hároméves szakképző iskolákban (korábban szakközépiskola), illetőleg a jellemzően ötéves technikumban (korábban szakgimnázium) működik.

A MUNKA TÖRVÉNYKÖNYVE HATÁLYA ALATT

A szakképzési munkaszerződésre főszabály szerint a munkajogi előírásokat, azaz a Munka Törvénykönyve rendelkezéseit, az abban nem szabályozott, illetőleg eltérő esetekben az Szkt.-t kell alkalmazni. A tanuló a szakképzési

munkaszerződés alapján munkavállalónak minősül, munkaviszonyt létesít a duális képzőhelytel és munkabért kap. (Az átlagos statisztikai foglalkoztatotti létszámba azonban nem számít bele.) Bizonyos munkajogi szabályokat (például üzemi tanács, munkaerőkölcsonzés) nem kell a tanulóra alkalmazni.

Szakképzési munkaszerződés csak a tanuló 15. életévétől köthető, de csak a szakirányú oktatás időszakára, azaz a szakképző iskola 9., illetőleg a technikum 9-10. évfolyamán megvalósuló ágazati alapoktatás idejére már nem. A korábbiakhoz képest, amikor tanulószerveződést a 9. évfolyamra is lehetett kötni, ez változást jelent.

ÁGAZATI ALAPVIZSGA

Fontos változás az is, hogy szakképzési munkaszerződést csak az ágazati alapvizsga letételét követően, azaz az ágazati alapoktatás sikeres teljesítése után lehet kötni, a szakképző iskolában a 10., a technikumban pedig a 11.

évfolyamtól. Az érettségi végzettséggel rendelkezőknek szervezett kétéves, közismeret nélküli képzésben fél év az ágazati alapoktatás időtartama.

MUNKABÉR ÉS BIZTOSÍTOTTI STÁTUSZ

A tanuló a szakképzési munkaszerződés alapján végzett munkáért havonta munkabérre jogosult, ennek mértéke a minimálbér 60-100 százaléka között lehet. A munkabért a tanuló számlájára a tárgyhót követő hónap tizedik napjáig kell átutalni. Megállapításánál figyelembe kell venni a tanuló szakmai felkészültségét, tanulmányi eredményeit valamint az ágazati készségtanács által meghatározott, az adott szakmára vonatkozó javasolt mértéket.

A tanuló a társadalombiztosítás ellátásaira való jogosultság szempontjából a szakképzési munkaszerződés időtartama alatt munkaviszonyban foglalkoztatott biztosítottként minősül, a munkaviszony időtartama nyugellátásra jogosító szolgálati időnek, munkabére nyugdíjalapot képező jövedelemnek számít.

FELTÖLTÉSI KÖTELEZETTSÉG

A duális képzőhelyek új kötelezettsége, hogy a szakképzési munkaszerződést fel kell tölteni az úgynevezett tanulmányi és regisztrációs alapszabályrendszerbe, amely valószínűleg a KRÉTA egyik modulja lesz. A szakképzési munkaszerződéseket tehát nem a gazdasági kamara tartja nyilván és nem is kell azokat ellenjegyeznie, mint a most kifutó tanulószerveződések.

KÉPZÉSI PROGRAM ÉS MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS

A szakképzési munkaszerződést kötő duális képzőhelyeknek a jövőben vagy a szakképzési intézményekével azonos minőségirányítási rendszert kell működtetniük, vagy legalább a gazdasági kamara által kidolgozott szempontrendszerben meghatározott minőségi követelményeknek kell megfelelniük, illetőleg rendelkezniük kell a szakirányú oktatásra vonatkozó képzési programmal.

TANULÓ ÉS FELNÖTT IS

Nem csak tanulói jogviszonnyal rendelkező tanulók, hanem a 25. életévüket betöltött, képzésben részt vevő – felnőttképzési jogviszonnyal rendelkező – személyek is rendelkezhetnek szakképzési munkaszerződéssel. Mindkét esetben azonban csak a Szakmajegyzékben szereplő 174 szakma valamelyikére és a szakirányú oktatásra lehet szakképzési munkaszerződést kötni.

ÚJ 12-ES SZABÁLY

Nem nagyvállalati duális képzőhely tizenkettőnél több tanulóval, illetve képzésben részt vevő

személlyel legfeljebb a szakképzési munkaszerződés megkötését megelőző év átlagos statisztikai állományi létszáma húsz százalékáig köthet szakképzési munkaszerződést. Az új, 12-es szabály tehát részben eltér a tanulószerveződések kapcsán alkalmazott előírástól.

SZABADSÁG

A szakképzési munkaszerződést kötő fiatalok évente 45 munkanap, a 18. életévüket betöltött pedig 30 munkanap szabadságra jogosult. A szabadság kiadásánál figyelemmel kell lenni az őszi, téli, tavaszi és nyári szünet rendjére. A nyári szünetben legalább tizenöt munkanap szabadságot

– a tanuló kérésének megfelelő időpontban – egybefüggően kell kiadni.

SAJÁT MUNKAVÁLLALÓ KÉPZÉSE

A foglalkoztató speciális esetben saját munkavállalója részére kamarai nyilvántartásba vétel nélkül, az általa elkészített képzési program alapján is szervezhet szakirányú oktatást. Ennek feltétele, hogy a képzésben részt vevő személy a nem nappali rendszerű szakmai oktatásban, vagy szakmai képzésben párhuzamosan fennálló, foglalkoztatásra irányuló jogviszonya mellett vegyen részt a képzésben, és a foglalkoztató tevékenysége kapcsolódjon az adott szakmai ágazathoz. Ebben az esetben a képzésben részt vevő személy munkaszerződését az Szt. és végrehajtási rendelete szerinti szakképzési munkaszerződésnek megfelelő tartalommal kell módosítani, kiegészíteni.



GYAKORI KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK



Kárpát Kinga
duális képzési koordinátor

Miben kell többet tudnia egy duális képzőnek a korábbi gyakorlati képzőhöz képest?

Minden duális képzéssel foglalkozó vállalkozásnak és gyakorlati oktatónak ismernie kell az új szakképzési törvényt és annak végrehajtási rendeletét, a szakmák szakképzési alapidokumentumainak (képzési és kimeneti követelmények, programtantervek, szakmai programok) felépítését, tartalmát, illetve képesnek kell lenniük azok alkalmazására az oktatásban. Merőben új a duális képzőhelyek számára a TEA-módszer (tanulási eredmény alapú oktatás), amely teljesen más szemléletet honosít meg a szakirányú oktatás tervezésében, szervezésében, követésében és értékelésében. Ezt kell alkalmazni a képzési program elkészítésénél. A minőségirányítási rendszer működtetése, illetve a Kamarai Minőségi Szempontrendszernek való megfelelés szintén új eleme a szakirányú oktatásnak, amelynek alapvetése, hogy a minőségközpontú képzés iránti elköteleződést minden szervezet a magáénak érezze. Fontos, hogy a duális képzőhelyek megfelelő szintű informatikai jártassággal is rendelkezzenek, annak érdekében, hogy a regisztrációs és tanulmányi alaprendszert (KRÉTA) az oktatásaik során használ-

A tervezés fázisában, az új szakképzési rendszer keretszabályainak ismeretében a duális képzőhelyek sok részletkérdésre keresik a választ. Ezekből gyűjtöttünk össze egy csokorra valót.

hassák a képzési programjaik, a szakképzési munkaszerződés és a foglalkozási naplók feltöltéséhez, vagy például a szakképző intézménnyel történő kapcsolattartáshoz.

Hol kaphat segítséget a duális képzőhely a képzési program készítéséhez?

A szakirányú oktatásban részt venni szándékozó vállalkozások számára az MKIK szakmai útmutatót készített, amely segíti a jelenlegi és a leendő duális képzőhelyeket, hogy képzési programjukat elkészítsék – ez minden esetben a nyilvántartásba vétel feltétele.


A képzési program céljai fogalmazzák meg a tanítási-tanulási folyamat értelmét, irányát, törekvéseit a képzésben részt vevők kompetenciáinak fejlődése érdekében. A duális képzőhelynek meg kell terveznie a tanulási eredmények eléréséhez vezető utat, és ezen az úton a tanulót különböző megoldásokkal kell segítenie. A képzési programban meg kell határozni a szakirányú oktatás előkészítésére, szervezésére és lebonyolítására vonatkozó szabályokat. A duális képzőhely köteles feltölteni a képzési programot a regisztrációs és tanulmányi alaprendszerbe.

A képzési program elkészítéséhez kidolgozott szakmai segédlet elérhető és innen letölthető: <https://tanuloszerzodes.hu/letoltesek/>

Javasolt a duális képzőhely számára felkeresni a területileg illetékes gazdasági kamara duális képzési tanácsadóit, akik segítséggel állnak rendelkezésre ebben a témában is.

Mi a különbség a tanulói és felnőttképzési jogviszony között?

Az új jogszabályi keretek a szakmai oktatást két jogviszonyban is lehetővé teszik. Tanulói jogviszony tanköteles kiskorúval, továbbá a nappali rendszerű szakmai oktatásban részt vevő tanulóval hozható létre, annak a tanévnek az utolsó napjáig, amelyikben a tanuló a huszonötödik életévét betölti. Szakképző intézményben a Szakmajegyzékben szereplő szakmára felkészítő szakmai oktatásban a huszonötödik életévüket betöltött személyek kizárólag felnőttképzési jogviszony keretében vehetnek részt. A felnőttképzési jogviszony a szakmai oktatásban a szakképző intézmény vagy a felnőttképző és a képzésben részt vevő személy között létrejött viszony, amelyben a képzés a képzésben részt vevő személy sajátos elfoglaltságához,



egyedi életkörülményeihez igazodóan valósul meg. Mindkét jogviszonyban köthető szakképzési munkaszerződés a szakirányú oktatásra vonatkozóan. Fontos megjegyezni azt is, hogy a képzésben részt vevő személy felnőttképzési jogviszonyban tanul a szakképesítésre felkészítő szakmai képzés esetén is.

Szakirányú oktatás esetén az önköltséget 1,2 millió forint vagy 650 ezer forint alapján kell kiszámítani?

A Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény a szakirányú oktatás költségeinek szakképzési hozzájárulás terhére történő elszámolása keretében 1,2 millió forint/fő/év összegben határozta meg a 2021-re vonatkozó önköltséget. A 650 ezer forintos összeg a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény szerinti duális felsőoktatási képzés arányosított alapszabályát, ezt hallgatónként lehet elszámolni.

Az alapszabály fogalom a 2020-as adóévben utoljára vonatkozik a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló 2011. évi CLV. törvény 8. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott éves összegre. A középfokú oktatás finanszírozásánál a 2021-es adóévtől az önköltség fogalma kerül bevezetésre.

Van-e gyakorlati segítség a szakirányú oktatáshoz kapcsolódó normatíva kiszámításához?

A <https://tanuloszerzodes.hu/normativa-es-koltseg-kalkulator/> linken érhető el az a funkció, amely a duális képzőhely számára a szakképzési hozzájárulási kötelezettségét csökkentő, az általa foglalkoztatott tanulók, illetve felnőttképzési jogviszonyban álló képzésben részt vevő személyek után adókedvezmény kiszámítására alkalmas. Az alkalmazás felhasználóbarát: bármely szakmára és OKJ-s szakképesítésre megadja az elszámolható normatíva adott havi összegét, valamint számol a felmerülő

költségekkel is, úgy mint a tanuló pénzbeli juttatása, munkabére, egyéb juttatások, további költségek. Fontos, hogy a kalkulátor egy előzetes, áttekintő számítást tesz lehetővé, a konkrét összeg az adott cég esetében a speciális, egyéb feltételek (rezsi-, anyag-, oktatói költség stb.) függvénye.

Hogyan kell alkalmazni az úgynevezett 12-es szabályt, amennyiben egy duális képzőnek tanuló szerződéses és szakképzési munkaszerződéses tanulói is vannak?

A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy azoknál a duális képzőhelyeknél, ahol az átlagos állományi létszám nem haladja meg a 60 főt, maximum 12 szakképzési munkaszerződés köthető. A szakképzési munkaszerződéssel rendelkező tanulókat az átlagos állományi létszámba nem lehet beleszámítani.

Fontos megjegyezni, hogy az Szkt. hatálybalépését követő átmeneti időszakban, az OKJ szerinti képzések esetében megkötött/megköthető tanuló szerződések számát a szakképzési munkaszerződések megkötésekor nem kell figyelembe venni. A tanuló szerződések száma nem számít bele az új jogszabályi környezetben meghatározott 20 százalékos korlátba.

A kifutó rendszerű képzésben részt vevő tanulók esetében a tanuló szerződések megkötésére továbbra is a régi szakképzési törvény szerinti 12 fős szabály vonatkozik. Ennek alapján az egyéni vállalkozó, valamint a mikro- vagy kisvállalkozás egyidejűleg legfeljebb 12 hatályos tanuló szerződéssel rendelkezhet, kivéve, ha a nyilvántartást vezető szerv (gazdasági kamara) igazolást állít ki számára arról, hogy más gyakorlati képzést szervező szervezet nem tud gyakorlati képzőhelyet biztosítani. A hatályos tanuló szerződések számába a régi szabály esetében még nem számít bele a halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulóval kötött tanuló szerződés.

A SZAKKÉPZÉSI HOZZÁJÁRULÁS ELSZÁMOLÁSA 2021-TŐL



Ferencz Csaba Zsolt
duális képzési és
nemzetközi koordinátor

A 2020. júliusi számban részletesen bemutattuk a kifutó tanulószervezéses és együttműködési megállapodásos képzésekhez kapcsolódó szakképzési hozzájárulás elszámolását, és érintettük a jövő évi új elemeket. Az alábbiakban áttekintjük a tanulószervezést felváltó szakképzési munkaszerződés pénzügyi támogatási rendszerét, immár a korábbi cikkünk óta megjelent jogszabályi változások figyelembevételével.

SZJ FIZETÉSÉRE KÖTELEZETTEK KÖRE

A finanszírozás új szabályozása tágabb körben értelmezi a szakképzési hozzájárulásra (a továbbiakban: szhj) kötelezettek körét és automatikusan beleveszi a 2011-es szakképzési törvény szerinti egyéb szervezeteket (például a költségvetési szervként működő intézményeket, alapítványokat, egyesületeket) is. Így ezek a szervezetek már nem saját döntésüktől függően kerülnek a kötelezeti körbe. Ugyanakkor megmaradt esetükben az a szabály, miszerint nem terheli őket szhj-fizetési kötelezettség, így azonnal visszaigénylő pozícióba kerülnek.

AZ SZJ-KÖTELEZETTSÉG TELJESÍTÉSE

A 2021. január 1-én hatályba lépő rendelkezések szerint az szhj-kötelezettség teljesíthető tanulószervezéses, szakképzési munkaszerződés vagy hallgatói munkaszerződés keretében történő

képzéssel, ezek bármilyen kombinációjával, valamint a kapcsolódó adókedvezmények elszámolását követően még fennmaradó összegnek a NAV számlájára történő befizetésével. Új elem, hogy nem kell adóbevallást benyújtani az szhj-kötelezettnek, ha nem keletkezik szhj-fizetési kötelezettsége, vagy nem érvényesít adókedvezményt.

ADÓKEDVEZMÉNYEK – ELSZÁMOLHATÓ NORMATÍVÁK 2021-TŐL

Az új finanszírozási rendszerben kétféle adókedvezmény érvényesíthető az szhj-kötelezettség csökkentésére. Az első a már korábban is alkalmazott, havonta elszámolható normatíva, a másik egy újdonság: a sikeres szakmai vizsgát követően igénybe vehető 20 százalékos sikerdíj.

Lényeges momentum, hogy mindkét adókedvezmény elszámolható mind a tanulószervezéses, mind pedig a szakképzési munkaszerződéses képzés esetén. Sőt, az egyes adókedvezmények közül az elszámolás szabálya is közel azonos a kétféle szerződéstípus esetén.

A számítás alapjául az Szkt. 107. § (2) bekezdés a) pontja szolgál, melynek értelmében a bruttó kötelezettség csökkenthető „a fenntartói megállapodással rendelkező szakképző intézménnyel tanulói jogviszonyban álló tanulónként, illetve felnőttképzési jogviszonyban álló képzésben részt vevő személyenként a szakirányú oktatás arányosított önköltsége alapján az egy napi mérték és – a szakképző intézményben teljesített oktatási nap kivételével – az adóév munkanapjai számának szorzataként” számított összeggel.

A számítási szabály a vonatkozó jogszabályi helyek együttes értelmezése alapján a következő:

$$\frac{\text{önköltség költségvetési törvény szerinti összege} \times \text{szakmai súlyszorzó}}{\text{az év munkanapjainak száma}} \times \text{elszámolható napok száma}$$

ahol

- az „önköltség költségvetési törvény szerinti összege x szakmai súlyszorzó” a **szakirányú oktatás arányosított önköltsége**,
- az „önköltség költségvetési törvény szerinti összege x szakmai súlyszorzó / az év munkanapjainak száma” az **egynapi mérték**,
- az **elszámolható napok számát pedig úgy kapjuk meg, hogy az adóév munkanapjainak számából kivonjuk azon munkanapok számát, amelyek szakképző intézményben teljesített oktatási napnak minősülnek.**

A jövő évre vonatkozó önköltség mértékét a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény 1, 2 millió forint/fő/év összegben határozta meg.

A szakmai súlyszorzó meghatározása a tanulószerveződéses és a szakképzési munkaszerződéses képzés esetén eltérő. Amíg a tanulószerveződés esetében ez az érték egy az egyben megtalálható az Szt. végrehajtásáról szóló kormányrendelet 4/A mellékletében, addig a szakképzési munkaszerződés

esetében ez egy számított érték: a szakmaszorzó és az évfolyami szorzó szorzata. A szakmaszorzót a végrehajtási rendelet melléklete és a 332/A. § (2) bekezdés alapján tudjuk meghatározni, az évfolyami szorzó pedig a 332/A. § (3) bekezdésében konkrétan megtalálható.

Az iskolában töltött, oktatási napnak minősülő munkanapok számát tanulószerveződéses képzés esetén a jogszabályi környezet, szakképzési munkaszerződés

esetében pedig az előbb említetten felül még a duális képző és a szakképző iskola közötti megállapodás határozza meg.

Nézzünk egy konkrét példát az elszámolásra! A Szakmajegyzékben található Járműfényező szakmát és az azonos megnevezésű, OKJ-s Járműfényező szakképesítést hasonlítjuk össze: a táblázatban a havi elszámolású normatíva számítását egy tanulóra és egy hónapra vetítve, 12 elszámolható nappal, az egynapi mérték meghatározásánál 254 munkanappal számolva mutatjuk be.

Járműfényező	évfolyam	önköltség (Ft/év/fő) (1.)	évfolyami szorzó (2.)	szakmaszorzó (3.)	szakmai súlyszorzó (4.=2*3.)	elszámolható napok száma az adott hónapban (5.)	havi adókedvezmény mértéke (1.*4./254*5.)
szakmajegyzék szerinti szakma	10.	1 200 000	1,2	2,85	3,42	12	193 890
	11.		0,8		2,28	12	129 260
OKJ-s szakképesítés	10. és 11.		nincs	nincs	1,99	12	112819

A további számításokhoz a duális képzőhelyek figyelmébe ajánljuk a www.tanuloszerzodes.hu oldalon található normatíva- és költségkalkulátorunkat (<https://tanuloszerzodes.hu/normativa-es-kolt-segkalkulator/>), mely felhasználóbarát módon bármely szakmára és OKJ-s szakképesítésre megadja az elszámolható normatíva adott

havi összegét, valamint számol a felmerülő költségekkel is, úgy mint a tanuló pénzbeli juttatása, munkabére, egyéb juttatások, további költségek.

NYILVÁNTARTÁSBA VÉTEL, MINŐSÍTÉS ÉS HATÓSÁGI ELLENŐRZÉS

Mit kell tudnia egy vállalkozásnak, ha a 2020/2021-es tanévben szeretne a szakirányú oktatásba bekapcsolódni? Hogyan kezdje meg a terve megvalósítását, a képzés szervezését? A szakirányú oktatáshoz szükséges szempontokat a kamarai minősítési rendszer tükrében mutatjuk be.



Má dai Henriett
duális képzési koordinátor

A 2020. január 1-jén hatályba lépett szakképzési rendszer számos újdonságot tartogat a szakirányú oktatásba bekapcsolódni kívánó vállalkozások számára. Akár már gyakorlott képző céggént, akár új tevékenységként vállalja egy gazdálkodó szervezet a képzést, a megváltozott jogszabályi feltételeknek egyaránt meg kell felelnie. Ehhez a legtöbb segítséget a kamarai tanácsadói hálózat tudja biztosítani, amely az érdeklődő vállalkozást már a nyilvántartásba-vételi eljárás előtt felkészíti a szükséges lépésekre.

A nyilvántartás továbbra is kérelemre indul. A nyilvántartásba való kérelemhez azonban már csatolni szükséges a vállalkozás minőségirányítási rendszeréről szóló nyilatkozatot. Erre a jogszabály két megoldást kínál: az egyik a szakképző intézmények számára előírt minőségirányítási rendszer működtetése, a másik a Kamarai Minőségi Szempontrendszernek való megfelelés. Míg az előbbi a szakképzési törvény pontos leírását követő kötöttebb forma, addig a másik lehetőség a jogszabályi előírásoknak ugyanúgy megfelelő, de inkább gyakorlatias megközelítést és feltételrendszert határoz meg. Egy cég természetesen saját maga döntheti el, hogy vállalati struktúrájának melyik felel meg a legjobban. A nagyvállalatok számára vélhetően kedvezőbb a már meglévő, tanúsított minőségirányítási rendszerüket kibővíteni a szakirányú oktatás feltételeivel, a kvv szektornak és az egyéni vállalkozóknak pedig ideális lehet a Kamarai Minőségi Szempontrendszer szerinti feltételek kialakítása. Bármelyik verzióra is esik a választás, mindkettő szoros együttműködést kíván a szakképző intézménnyel.

A Kamarai Minőségi Szempontrendszernek való megfelelés vizsgálata a nyilvántartásba-vételi eljárás része, működtetését pedig a területileg illetékes gazdasági kamara hatóságilag ellenőrzi. Mivel a szabályozás a minősítési eljárást új fogalomként vezeti be, összefoglaltuk az ezzel kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat.

A minőségszemlélet tudatos tervezést és lebonyolítást, valamint a folyamat életszerű keretek közötti dokumentálását jelenti.

- Az új szakképzési rendszer megköveteli, hogy a duális képzést felvállaló szervezet folyamatként gondolkodjon a saját képzési tevékenységéről, legyenek kitűzött céljai, amelyek túlmutatnak az éppen megfelelő tudásszint átadásán.
- Fontos, hogy egy vállalkozás a képzési stratégiáját úgy építse fel, hogy a saját és a tanulók munkáját szabályozott formában megtervezi, és meghatározott időközönként ellenőrzi, értékeli, továbbá figyelembe veszi az együttműködő partnerek és a munkaerőpiac visszajelzéseit.
- Amennyiben problémát tapasztal, feltérképezi annak okát és átgondolja, hogyan tudja a nehézségeket megoldani, valamint megelőzni a jövőben.
- Meg kell fogalmaznia, hogy a saját szakmai elgondolása mentén melyek a leghatékonyabb szakmai és pedagógiai eszközök, és a képzés során milyen módszerekkel méri és korrigálja az elért eredményeket.

Hogyan is képzeljük el mindezt a gyakorlatban?

Egy hétköznapi példán szemléltetjük: A duális képzőhely, azaz egy cukrászvállalkozó a következő évre minőségi célként tűzi ki, hogy legalább két olyan tanulót képez, akiket a sikeres záróvizsga után alkalmazni is tud. Fontos számára, hogy a műhelyében folyó képzés magas színvonalú szakmai tudást garantáljon. A szakképző intézmény és a kamara segítségével elkészíti a képzési programot, együttműködik az iskolával, jelzi az esetleges problémákat. Kijelöli a munkaterületek felelőseit és a kiadott feladatokat folyamatosan értékeli. Észreveszi, hogy az egyik tanulója kedvetlen, nem motivált a péksütemények formázásában és a tanév végére romlik a teljesítménye. Felveszi a kapcsolatot az iskolával és a tanulókkal kitöltet egy rövid, elégedettséget mérő kérdőívet. Ebből kiderül, hogy a tanuló kudarcént éli meg: kevésbé sikeres az adott formázásban, mint a társai, és már nem biztos abban, hogy megfelelő szakmát választott. Az oktatóval megbeszélik, hogy valóban több gyakorlásra lesz szüksége, de összességében elégedett a teljesítményével. A gyakorlati órákon az oktató személyesen segíti a fogások elsajátításában. Az eredmény magáért beszél: a tanuló a következő félévben már ismét a korábbi, jó teljesítményt nyújtja.

Számos oktató magától értetődően megteszi ezeket a lépéseket a tanulók sikeres felkészítése érdekében. A minőségirányítás annyival jelent többet, hogy a lépéseket tudatosan végig kell gondolni, megtervezni, ellenőrizni és dokumentálni kell. A túl sok adminisztráció ellensúlyozására a kamara a duális képzőhelyek számára komplett dokumentációs csomagot állított össze, amely rövid, érthető, ugyanakkor alkalmas a feltételek meglétének azonosítására. Új eleme a szabályozásnak, hogy a nyilvántartásba vételhez, a Szakmajegyzék szerinti szakmák képzésének megkezdéséhez képzési programot szükséges összeállítani, amit fel kell tölteni a regisztrációs és tanulmányi alrendszerbe. A képzési program összeállításához tulajdonképpen azt kell végiggondolni, hogy kit, azaz milyen előzetes tudással, kompetenciákkal rendelkező tanulót, milyen módszerekkel és eszközökkel, hová, azaz konkrétan milyen ismeretek és tudás megszerzésére kíván a duális képző felkészíteni. Ez a vállalkozás tudatos tervezési, szabályozó és ellenőrző eljárása. A tervezést és a képzési program elkészítését segíti, hogy azt az iskolával közösen, a szakképző intézmény szakmai programjából kiindulva kell végiggondolni, illetve a saját képzési célokkal összhangba hozni. Az új rendszerben a foglalkozási naplót szintén digitálisan, a regisztrációs és tanulmányi alrendszerben kell vezetni.



Az új feltételrendszerben a személyi követelmények is változtak. A gyakorlati oktatónak a nyilvántartásba-vételi eljárás során a cselekvőképességéről és nem a büntetlen előéletéről kell nyilatkoznia, mint korábban. Ugyanakkor elengedhetetlen a gyakorlati oktató kifogástalan erkölcsi magatartása, amelynek része, hogy nem állhat olyan, foglalkoztatástól való eltiltás hatálya alatt, amely kizárná a szakirányú oktatásban való részvételét. Ezek az alapvetések a szakmai elhivatottság mellett a pedagógiai felkészültséget is megkövetelik.

ÉLNI KELL A KIVÉTELES LEHETŐSÉGEKKEL

Az építőiparban nagy érdeklődéssel vártuk a szakképzés újabb változásait, az eddigi elképzelések sem voltak rosszak, de a jelenleg zajló fejlesztéssel nagyon léphetünk előre a tanulóképzésben és az ágazathoz tartozó szakmák társadalmi megbecsülésének helyreállításában – szögezte le Papp Sándor, a GUPAMIX Építőipari és Szolgáltató Kft. ügyvezető igazgatója.



PAPP SÁNDOR

Az oktatóként is tapasztalt cégvezető szerint a mostani átalakítással nagyobb mozgástérhez jutnak a vállalkozások és jóval rugalmasabbra sikerültek a jogszabályok is. Mivel oktatóként 1981 óta vesz részt a szakképzésben, azt is látja, hogy a fiataloknak, most csak élniük kell a kivételes lehetőségekkel. Ha van eszük, nem tétováznak – jegyezte meg.

Keszthelyen öt cég és több támogató összefogásával ágazati képzőközpontot hoznak létre az új rendszer keretében. Az alapítók valamennyien a duális képzés elkötelezett hívei. Közös céljuk, hogy a piac igényei szerint igazi mestereket képezzenek és a maguk számára is biztosítsák a szakember-utánpótlást. Az is felmerült, hogy elindítják az irányító szakemberképzést, mert az építőiparban alig lehet 40-45 évesnél fiatalabb, vezetésre is alkalmas szakembert találni. A felnőttképzésnek is helyet szeretnének adni, mivel azok, akik ezt a képzéstípust választják, már csak a

saját, határozott döntésük alapján jelentkeznek. Tudásra vágyanak, szakmát akarnak szerezni.

Papp Sándor tapasztalatai szerint a motiváció nagyon fontos a szakképzésben. A tizenéves fiatalok esetében szinte mindenki – a szülő, a barát, az ismerős, természetesen a legjobb szándékkal – beleszól a pályaválasztásba. Sajnos gyakran előfordul, hogy az így rájuk „erőszakolt” szakma valójában nem is érdekli őket. Ez is magyarázza, hogy a szakképzésben ilyen nagy a lemorzsolódás. Persze, kamaszokkal megfelelően bánni sosem könnyű, empátia, szeretet, türelem, következetesség, némi alázat és példamutatás kell hozzá.

A GUPAMIX tanműhelyében eddig négy – festő, kőműves, burkoló, ács – szakmában fogadtak diákokat. Az új rendszerben az első évfolyamon a tanulók megismerkednek az építőipari ágazathoz tartozó valamennyi – konkrétan tizenkét – szakmával.

– Imponálónak tűnik az elgondolás, ám ennyi szakmát nem lehet hitelesen bemutatni egy év alatt. Legalábbis olyan szinten, mint egy más ágazatban, ahol a szakmák száma maximum három-négy – vélekedett. Az építőipari szakmák ugyanis nagyon különböznek egymástól: az ács fával, a kőműves sokféle építőanyaggal, a bádogos fémmel dolgozik, és sorolhatnánk hosszan, milyen széles a spektrum. A tanulók az első oktatási év végén, a sikeres ágazati alapvizsga letétele után választanak konkrét szakmát. Utána két évet töltenek el a képzőközpont cégeinél, ahol a gyakorlatban sajátítják el a szükséges ismereteket, majd pedig szakemberként hasznos, megbecsült tagjaivá válhatnak az adott vállalkozásnak.

– Az építőiparnak különösen fontosak a tehetséges, motivált, jól képzett szakemberek. Sokat segíthetnek abban, hogy végre vissza tudjuk szerezni az ágazathoz tartozó szakmák megbecsülését, ami kiemelten fontos – hangsúlyozta Papp Sándor. A fiataloknak is érdeke, hogy kiváló, elismert szakemberek legyenek, mert ha szeretik és jól használják a szakmájukat, az biztos egzisztenciát jelent számukra.

A BEISKOLÁZÁS A LEGNAGYOBB KIHÍVÁS

Az Opel Tudásközpont a gyakorlati képzésre helyezi a hangsúlyt – emelte ki Pénzes Tibor, az Opel Szentgotthárd Kft.-nél 2015 óta működő oktatási központ vezetője. A cégnél a munkaerő-utánpótlás miatt fontos a gyakorlati oktatás, ezért csatlakoztak szinte rögtön a duális képzéshez, majd a most formálódó új szakirányú oktatási rendszerhez.

Az Opel Szentgotthárd Kft. tanműhelye állami támogatással jött létre, és Vas megye második legnagyobb ilyen létesítménye. Évente átlagosan 60-65 diák gyakorlatozik náluk és sajátítja el az automatikai technikus, mechatronikai technikus, gépgyártás technológiai technikus, gépi forgácsoló és villanyszerelő szakmákat. Ez a kör a jövőben tovább bővül: a kor követelményeihez igazodva Szentgotthárdon elindul az ipari szervíz technikus és ipari informatikai technikus képzés is. A mintegy 900 embernek munkát adó gyár tanműhelye a vállalat társadalmi szerepvállalásának hiteles megtestesítője is – mutatott rá a tudásközpont vezetője. Évente 35-40 diák fejezi be itt a tanulmányait. A végzettek – az aktuális munkaerőigényektől függően –, főleg a gyártószorokon vagy karbantartási területen tudnak elhelyezkedni. Mint elmondta, az erős és korszerű gyakorlati képzés nagymértékben növeli a tőlük kikerülő szak-

emberek elhelyezkedési esélyeit, munkaerőpiaci versenyképességét. Az elméleti oktatásról már jól bejárattott rendszerben gondoskodnak a partneriskolák, amelyekkel jó a kapcsolatuk.

Az Opel Tudásközpontban végzett munka során szerzett tapasztalatok szerint a beiskolázás az egyik legnagyobb kihívás. – Az eddiginél is komolyabb pályorientációs tevékenységre lenne szükség az általános iskolákban és a szakképző helyeken, erre fokozottan oda kellene figyelni az új rendszerben – vélekedett Pénzes Tibor. – Esetünkben a Vas Megyei Szakképzési Centrum III. Béla Technikumával való együttműködést érdemes jó példaként kiemelni – tette hozzá.

A Tudásközpont vezetője a Specializált gép- és járműgyártás Ágazati készségtanács tagjaként ak-

PÉNZES TIBOR



FOTÓ: OPEL SZENTGOTTHÁRD

tívan részt vett a Szakképzés 4.0 koncepció, majd az új szakképzési törvény kialakításában. Szerinte az új rendszer egyértelmű előnye a tanulói juttatások jelentős mértékű emelkedése, a kamarák pozitív szerepe az új törvény kidolgozásában, és az, hogy a vállalatok igényei szerint új szakmák kerültek be az OKJ-t felváltó új Szakmajegyzékbe. Ugyanakkor hátrányosnak tartják azt, hogy a normatív rendszer keretében járó adókedvezményt már nem havi, hanem napi szinten számolják ki. Ez a vállalat számára nem túl előnyös, mert jóval időigényesebb a számítás módja, ugyanakkor jelentős emelkedés csak abban az esetben realizálható, ha a tanműhely felvállalja a szakmai elméleti oktatást is. Ez a legtöbb vállalatnak nem érdeke az iskolákkal szemben – hangsúlyozta Pénzes Tibor.

FONTOS A PÁLYAORIENTÁCIÓ MEGERŐSÍTÉSE



FOTÓ: SZSZBMKIK

BALOGH ZOLTÁN

Balogh Zoltán több olyan változásra hívta fel a figyelmet, amelyek várhatóan feszültségforrások lehetnek és a kezelésükre fel kell készülni. Tapasztalatai szerint a Z generációhoz tartozó fiatalok közül sokan alulmotiváltak, ezért a tanulók fogadására a cégeket fel kell készíteni, és ennek során az ott dolgozókkal is foglalkozni kell. Ez komplex feladat, amelyben részt vesznek a szakképzési centrumok és a kereskedelmi és iparkamarák is. Kiemelte, hogy felértékelődik az ágazati alapvizsga, amelynek alkalmassá kell tennie a tanulókat arra, hogy helyt álljanak a cégeknél. De ehhez nem elég a megfelelő környezet biztosítása, a fiatalok hozzáállásán, értékrendjén is változtatni kellene. – Nem életbiztosítás a „celeblét” majmolása. Sok múlik a szülőkön is, sokszor segítene, ha kisebb elfoglaltsággal viszonyulnának gyermekeik megmérettetéséhez – jegyezte meg.

Balogh Zoltán oktatóként maga is részt vállal a kereskedelmi szakemberek utánpótlásának biztosításában. Ebben a minőségében és a Nyírpapír Kft. tulajdonosaként a teljesen önálló szakképzés és az ágazati képzőközpontok (ÁKK) híve.

– Az új rendszerben együttműködő vállalkozások, akár szakképzési centrummal is összefogva, forgószínpad szerűen, felváltva fogadják a fiatalokat. A cégek fontosnak tartják a tanulók gyakorlati munkáját, mert tehermentesíthetik a dolgozókat. A hosszabb távú cél azonban a szakemberutánpótlás, e téren feltétlenül előny, ha a saját nevelésű fiatalok közül választhatnak.

Balogh Zoltán szerint nagyon sok múlik a pályaaorientációs tevékenység megerősítésén. Tapasztalatai szerint sok esetben a középiskolában derül ki, hogy a tanulók egy részét nem

Sürgyet bennünket az idő: 2021 szeptemberétől az új rendszerben a cégeknél megjelennek a tanulók gyakorlatra, de a megvalósítás részleteivel kapcsolatban vannak még nyitott kérdések – hangsúlyozta Balogh Zoltán, a Nyírpapír Kft. tulajdonosa és kereskedelmi igazgatója. A szakképzési centrumok és a kamarák már elindították az ezzel kapcsolatos kommunikációt, a vállalkozások érdemi felkészítése azonban még hátra van.

is az a szakma érdekli, amit az általános iskola végén választott. Cége ezért valós környezetben, azaz a saját üzletükben, játékos formában mutatja be a pályaválasztás előtt álló diákoknak a kereskedelmi szakma szépségeit. Ebben a törekvésében partnere a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kereskedelmi és Iparkamara. Büszke arra, hogy a foglalkozások végén több diák gondolja úgy, hogy szívesen választaná ezt a szakmát.

A Nyírpapír Kft. az elsők között csatlakozott a Tanítsunk Magyarorszáért programhoz is, melynek keretében a hátrányos helyzetű végzős, pályaválasztás előtt álló diákokat fogadják. A diákok egyetemi mentorok kíséretében érkeznek a vállalkozáshoz, ahol a bolti munkakörökkel, áruforgalmi tevékenységgel ismerkedhetnek meg.

A sikertörténeteket lejegyezte:
KOCSI MARGIT



ÚTMUTATÓ

képzési program készítéséhez, duális képzőhelyek számára

Az új szakképzési rendszerben a duális képzőhellyé minősítés egyik feltétele, hogy a duális képzőhely rendelkezzen képzési programmal, amely szakmánként, az adott szakma programtervéhez igazodóan tartalmazza a duális képzőhely által oktatott tananyagelemeket, valamint az elméleti ismereteket, a felügyelet mellett és az önállóan végezhető gyakorlati feladatokat, továbbá a kompetencia- és készségfejlesztés feladatait. Ennek elkészítésében segít a www.tanuloszerzodes.hu oldalról letölthető Útmutató. További részletekért keresse tanácsadó kollégáinkat!

DUÁLIS KÉPZÉSSSEL A MUNKA VILÁGÁBAN 2020

<https://tanuloszerzodes.hu/dualis-kepzesse-a-munka-vilagaban/>

Átfogó szakmai kiadvány, melynek célja, hogy a duális képzésben partner szervezeteket segítve minden részletére kitérve bemutassa a 2020-tól elindult új szakképzési rendszert, átfogó képet adva az új keretekről, fogalmakról, a gyakorlati képzés helyébe lépő szakirányú oktatásról, az együttműködések formáiról és a finanszírozás változásairól.

www.tanuloszerzodes.hu

*A MAGYAR KERESKEDELM
ÉS IPARKAMARA LAPJA*



INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

Készült az NFA-KA-ITM-16/2019. számú támogatási szerződés keretében